

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 17.12.2001
KOM(2001) 773 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN
TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET**

EF-rammestrategien for ligestilling mellem mænd og kvinder - arbejdsprogram for 2002

{SEK(2001) 1992}

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

EF-rammestrategien for ligestilling mellem mænd og kvinder - arbejdsprogram for 2002

I - Indledning

EU har i mange år været forpligtet til at fremme ligestilling mellem mænd og kvinder, da dette princip er indskrevet i EF-traktaten. I dag skal ligestilling mellem mænd og kvinder sikres på alle politikområder¹. For at fremme denne politik vedtog Kommissionen i juni 2000 en EF-rammestrategi for ligestilling mellem mænd og kvinder², som indeholder bestemmelser om en omfattende strategi, som vedrører alle Fællesskabets politikker og alle Kommissionens tjenestegrene. Denne blev i marts 2001 fulgt af vedtagelsen af det første årlige arbejdsprogram vedrørende ligestilling mellem mænd og kvinder³, som indeholder detaljerede bestemmelser om Kommissionens aktiviteter i løbet af 2001 vedrørende fremme af ligestilling mellem mænd og kvinder på forskellige politikområder. I dette dokument beskrives det årlige arbejdsprogram vedrørende ligestilling mellem mænd og kvinder for 2002.

Det årlige arbejdsprogram udarbejdes i samarbejde mellem Kommissionens tjenestegrene. Aktiviteterne under arbejdsprogrammet bruges som resultatindikatorer, og udviklingen og resultaterne overvåges af kommissærernes ligestillingsgruppe⁴ med støtte fra tjenestegrenenes fælles ligestillingsgruppe⁵.

Det årlige arbejdsprogram for 2002 vedrørende ligestilling mellem mænd og kvinder består i lighed med arbejdsprogrammet for 2001 af to dele:

1. Denne meddelelse, som er fælles for og bliver gennemført af alle Kommissionens tjenestegrene, beskriver de prioriterede foranstaltninger, som Kommissionen gennemfører med henblik på at gøre fremskridt med hensyn til ligestillingspolitikken på alle områder.
2. Arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegren {SEK(2001) 1992}, som indeholder en detaljeret beskrivelse af de specifikke politiske aktiviteter, som skal fremme ligestilling mellem mænd og kvinder, herunder metoden for integrering af kønsaspektet, i hvert enkelt generaldirektorat og i hver enkelt tjenestegren. Man får ofte mere detaljerede oplysninger om gennemførelsen af de prioriterede aktiviteter i forbindelse med disse aktiviteter. Dette dokument indeholder også detaljerede oplysninger om de forskellige tjenestegrenes fælles

¹ Artikel 23 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og EF-traktatens artikel 3, stk. 2.

² Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget - "på vej mod en EF-rammestrategi for ligestilling mellem mænd og kvinder (2001-2005), KOM(2000) 335 endelig udg.

³ Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet - EF-rammestrategien for ligestilling mellem mænd og kvinder - Arbejdsprogram for 2001 (KOM(2001) 119 endelig udg.) og arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene: Work programme for 2001 of each Commission service for the implementation of the Framework Strategy on Gender Equality (Arbejdsprogram for 2001 for hver enkelt af Kommissionens tjenestegrene vedrørende gennemførelsen af EF-rammestrategien for ligestilling mellem mænd og kvinder) (SEK(2001) 382), jf.:

⁴ http://europa.eu.int/comm/employment_social/equ_opp/gms_en.html#tool

⁵ http://europa.eu.int/comm/employment_social/equ_opp/strategy/com_group_en.html

⁵ http://europa.eu.int/comm/employment_social/equ_opp/strategy/isg.html

aktiviteter som f.eks. den tredje konference om integrering af ligestillingsaspektet inden for rammerne af de europæiske strukturfonde.

II - Evaluering af gennemførelsen af arbejdsprogrammet for ligestilling mellem mænd og kvinder for 2001

De aktiviteter, som var planlagt i 2001, drejede sig om følgende tre prioriterede foranstaltninger:

- Gennemførelse af en vurdering af de ligestillingsmæssige virkninger på en række udvalgte politikområder, hvor man hidtil ikke har gennemført en integrering af ligestillingsaspektet.
- Indsamling af kønsopdelte data og systematisk kønsopdeling af alle statistikker vedrørende enkeltpersoner efter køn.
- I alle indkaldelser af forslag og interessetilkendegivelser henvises der til Fællesskabets ligestillingspolitik, og det anføres, at især kvinder opfordres til at indsende forslag/interessetilkendegivelser eller at deltage i indsendelsen af disse.

Som nye interessante områder for integrering af ligestillingsaspektet valgte Kommissionens tjenestegrene f.eks. verdenshandel og globalisering (Generaldirektoratet for Handel), den integrerede produktpolitik, navnlig affaldshåndtering (Generaldirektoratet for Miljø), den sociale integrationspolitik (Generaldirektoratet for Beskæftigelse, Sociale Anliggender og Arbejdsmarkedsforhold), asyl- og flygtningepolitikken (Generaldirektoratet for Retlige og Indre Anliggender) med henblik på at analysere betydningen af disse politikker for henholdsvis mænd og kvinder og at bestemme mulighederne for at fremme ligestilling gennem deres aktiviteter. Der er blevet gennemført en dybdegående undersøgelse af kvindernes rolle i fiskerisektoren (Generaldirektoratet for Fiskeri).

Man har gjort store fremskridt med hensyn til tilvejebringelsen af statistikker. Eurostat offentliggjorde analyser om forskelle mellem kønnene i f.eks. landbrugssektoren og udviklede foranstaltninger med henblik på at tilvejebringe data, som er opdelt på køn, fra de nationale statistiske kontorer vedrørende f.eks. asyl og flygtninge. Generaldirektorat for Forskning og Eurostat indsamler i samarbejde med medlemsstaterne og associerede lande kønsopdelte data om menneskelige ressourcer inden for forskning og udvikling.

Den praksis, som anvendes af GD for Forskning og GD for Informationssamfundet, og som indebærer, at man nævner Kommissionens engagement i ligestilling i indkaldelser af forslag og interessetilkendegivelser med henblik på at opfordre flere kvinder til at ansøge eller deltage i ansøgninger fandt ikke i så høj grad anvendelse i andre tjenestegren, som man havde håbet. Derfor skal man udvikle andre redskaber og metoder til fremme af kvinders deltagelse i Kommissionens støtteordninger.

Yderligere oplysninger om overvågningen og evalueringen af gennemførelsen af arbejdsprogrammet for 2001 offentliggøres i årsberetningen om ligestilling i Europa, som vil være til rådighed i marts 2002.

III - Prioriterede foranstaltninger i 2002

Kommissionens arbejdsprogram for ligestilling mellem mænd og kvinder for 2002 tager udgangspunkt i den succes, man har opnået i 2001, og omfatter proaktive tiltag, dvs. tilpasning af politikkerne gennem anvendelse af integrering af ligestillingsaspektet, og reaktive tiltag gennem gennemførelse af konkrete foranstaltninger, som er skræddersyet til at

forbedre forholdene for det dårligt stillede eller underrepræsenterede køn på de forskellige politikområder. Arbejdsprogrammet for ligestilling mellem mænd og kvinder for hver enkelt af Kommissionens tjenestegrene er derfor opdelt mellem

- integration af kønsperspektivet i politiske initiativer og
- specifikke foranstaltninger rettet mod det dårligt stillede eller underrepræsenterede køn på det relevante politikområde.

Bortset fra de områdespecifikke politiske initiativer, som er anført i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene sammen med arbejdsprogrammet for ligestilling mellem mænd og kvinder for hver enkelt af Kommissionens tjenestegrene⁶, gennemføres følgende prioriterede foranstaltninger af alle Kommissionens tjenestegrene:

1. Gennemførelse af en **vurdering af de ligestillingsmæssige virkninger** på en række udvalgte politikområder, hvor man hidtil ikke har gennemført en integrering af ligestillingsaspektet, dvs. at man i forbindelse med den politiske planlægning og gennemførelsen analyserer og tager det forhold i betragtning, at politikker, som på overfladen synes at være kønsneutrale, kan have forskellige konsekvenser for henholdsvis mænd og kvinder. Det bliver gjort som **del af den forudgående politiske analyse og planlægning samt i gennemførelses- og evalueringsfasen**.
2. Da politisk planlægning og analyse, som vedrører kønsaspektet, kræver kønsopdelte data som input på de relevante politikområder, udbygger hver enkelt tjenestegren sin indsats for at **indsamle kønsopdelte data og systematisk opdele alle dermed forbundne statistikker efter køn**. Alle tjenestegrenene begynder at **udvikle indikatorer**, som muliggør vurdering af udviklingen med hensyn til ligestilling mellem mænd og kvinder i forbindelse med denne politik.
3. Der er stadig et betragteligt behov for oplysningskampagner vedrørende ligestillings spørgsmål inden for Kommissionens tjenestegrene og for at lære Kommissionens personale, hvilke metoder man kan anvende til at vurdere politikernes forskellige betydning for henholdsvis kvinder og mænd og at integrere et ligestillingsaspekt i processen for den politiske planlægning og gennemførelse. Hvert enkelt generaldirektorat og hver enkelt tjenestegren indfører derfor **moduler vedrørende integrering af ligestillingsaspektet i uddannelsesplanerne for personalet på alle plan, navnlig på ledelsesplan**. Det kan gennemføres som specifikke kurser vedrørende ligestilling eller integrering af ligestillingsaspektet eller som moduler i generelle kurser.

IV. - Ligelig deltagelse af mænd og kvinder

Kommissionen er forpligtet til at opnå ligelig deltagelse af mænd og kvinder, navnlig i udvalg, komitéer og ekspertgrupper, således som det er bestemt i afgørelse 2000/407/EF af

⁶ SEK(2001) 1992

19. juni 2000⁷, som var en opfølgning på Rådets henstilling af 2. december 1996 om ligelig deltagelse af mænd og kvinder i beslutningsprocessen⁸.

Kommissionens afgørelse om forbedringer med hensyn til ligelig deltagelse af mænd og kvinder i udvalg, komitéer og ekspertgrupper⁹ finder anvendelse på eksisterende og nye udvalg, komitéer og grupper under Kommissionen. Den fastlægger som mål, at både kvinder og mænd skal være repræsenteret med mindst 40 %. For at opnå dette, særlig hvad angår allerede eksisterende udvalg, komitéer og grupper, kan man, når medlemmer skal erstattes (eller når et medlems mandatperiode udløber), tilgodese ligestillingen mellem kønnene ved at kræve, at der til hver stilling foreslås fire kandidater, som ikke er af samme køn. På baggrund af forslagene kan Kommissionen udvælge medlemmerne af udvalgene, komitéerne og grupperne, således at der opnås ligestilling i sammensætningen af disse, samtidig med at man sikrer, at de bedst egnede kandidater udpeges.

Efter en første undersøgelse i 2000 af visse af Kommissionens ekspertgrupper¹⁰, som i gennemsnit kun havde 13,5 % kvindelige medlemmer, gennemførte man i 2001 endnu en undersøgelse.

Undersøgelsen i 2001 dækkede alle Kommissionens udvalg, komitéer og ekspertgrupper, og man skelnede mellem medlemmer af udvalg, komitéer og grupper, som var udpeget af Kommissionen, og medlemmer, som var udpeget af medlemsstaterne, arbejdsmarkedets parter, interessegrupper, NGO'er og andre organer, som er repræsenteret i Kommissionens udvalg, komitéer og grupper.

I 2001 var der i gennemsnit 29 % kvinder i alle Kommissionens udvalg, komitéer og ekspertgrupper. Blandt medlemmerne i de udvalg, komitéer og ekspertgrupper, hvor Kommissionen har ret til at udpege medlemmer, var der 30,5% kvinder, mens der i de udvalg, komitéer og grupper, hvor Kommissionen ingen indflydelse har på sammensætningen, var 28,6% kvinder.

Undersøgelsen afspejler kvinders og mænds generelle deltagelsesfrekvens i de respektive sektorer, f.eks. en relativt høj deltagelse af kvinder i uddannelses- og socialsektoren og en større repræsentation af mænd i sektorer som f.eks. landbrug, fiskeri og forskning.

Undersøgelsen viser, at der har været en klar forbedring i forhold til tidligere. Man skal dog fortsætte arbejdet og endog udbygge indsatsen i de sektorer, hvor kvindernes deltagelsesfrekvens indtil nu har været lavere. Udviklingen vil fortsat blive overvåget som led i arbejdsprogrammet under rammestrategien for ligestilling mellem mænd og kvinder.

⁷ Kommissionens afgørelse af 19. juni 2000 om ligelig deltagelse af mænd og kvinder i de udvalg, komitéer og ekspertgrupper, Kommissionen har nedsat (EFT L 154 af 27/06/2000, s. 34-35).

⁸ 96/694/EF: Rådets henstilling af 2. december 1996 om ligelig deltagelse af mænd og kvinder i beslutningsprocessen (EFT nr. L 319 af 10/12/1996, s. 11-15).

⁹ EFT L 154 af 27/06/2000, s. 34-35.

¹⁰ Grupper, som modtager økonomisk støtte under budgetpost **A-7032**.

